

Piektdiena, 2014. gada 10. oktobris

Nr. 19(1142)

Rojas novadā vēlētāji balsojuši aktīvi

Dace Klabere

4. oktobri Rojas novada iedzīvotajā kopā ar cilvēkiem visā Latvijā piedalījās 12. Saeimas vēlēšanās. Rojas novadā vēlētāju aktivitātē bijusi lielākā kā valstī kopumā. Latvijā kopumā nobalsojuši 58,8% balsiesīgo vēlētāju, savukārt Rojas novadā – 63,82% no kopīgā balstiesīgo skaita. Tai skaitā Rojas vēlēšanu iecirknī nobalsojuši 1460 cilvēku, Kaltenē 265, Melnsilā 154, bet Rudes vēlēšanu iecirknī 329. Rojas novadā pārliecinoši uzvarējusi Zaļo un zemnieku savienība, iegūstot 808 vēlētāju balsis, otrajā vietā „Vienotība” ar 505 balsim, bet trešajā – „Visu Latvijai” – Tērvēzei un Brīvībai/LNNK” ar 481 balsi.

Vēlēšanas visos Rojas novada iecirkņos pagājušas mierigi, bez jebkādiem starpgadījumiem. Rojas iecirknī pirmais vēlētājs Vilnis Vecbērzs ieradās precīzi 7.00. Uz jautājumu, kas viņu pamudinājis balsot tik agrā rīta stundā, Vilnis atbild, ka ir mednieks, un tieši šajā dienā tiek atklāta medību sezona, tādēļ arī ilgi gulēt neesot laika. Vilnim nav bijušas ne mazākās šaubas, par ko balsot, tādēļ ar savu pienākumu viņš tics galā pavismācītri. Ar svētrojumiem Vilnis neesot nodarbojies, vien dažiem deputātiem pievīcīs krusītus. Uz krasām pārmāņām viņš gan vairs necerot, kaut gan, pēc Viļņa domām, cilvēkiem beidzot vajadzētu pamosties, jo te jau runa vairs neesot par barankām, bet gan par dzīves telpu. Arī ģipcenieki

Rojas vēlēšanu iecirknī pats pirmais nobalsoja Vilnis Vecbērzs.
D. Klaberes foto

Vija un Dainis Sileviči vēlēšanās ieradās agrā rīta stundā. Vija ne uz kādām pārmaiņām necer un pēc viņas domām, arī pašlaik nemaz tik slikti neesot. „Nevaram taču nemitīgi nolikt savu valsti! Kur esam pelnījuši, tur arī esam”, ir pārliecītāja Vija. Viena no vecākajām vēlētājām bija Ludvika Opolais. Visu savu garo mūžu viņa bijusi aktīva vēlētāja. Ludvikas tante cer, ka līdz ar jaunās Saeimas ievēlēšanu sāksies mums labvēlīgas pārmaiņas valsti. Par sevi viņai nav nekādu bēdu, bet viņa uztraucas par savu bērnu un mazbērnu likteni. „Cik ilgi mēs vēl klibosim? Tik klibojam un klibojam, uz priekšu tā arī netiekam”, spriež Ludvika Opolais. Balsotāju vidū satieku arī komponistu Zigmari Liepiju. Liepiņa kungs saka, ka tikai naktī pirms vēlēšanām izdomājis, par kā vēlēšanām kandidātu sarakstu viņš kārtīgi pagrozījis, izdarot tajā gan svītrojumus, gan ievelket krustīnus. Viņa pārliecība ir noteikta – būs labi!

Vēlēšanas ierasta lieta ir arī sabojātas un līdz ar to nederīgas vēlēšanu zīmes. Kopā tādu šogad bija 16, par ko, protams, ņēl. Aktīvi balsoja arī cilvēki, kuri veselības stāvokļa dēļ paši vēlēšanu iecirkņos nevarēja ierasties un tādi šogad bija 45. Bet kuriozs bija brīdis, kad, atverot vēlēšanu aploksmi, no tās izkrīta 5 eiro naudas zīme, uz kurās bija norādīts – Artusam Kaimījam. Šaubos gan, vai niāudas zīme nonāca līdz norādītajam adresātam, jo tā tūdaļ pat tika ieprotokolēta un nodota pēc visiem vēlēšanu priekšrakstiem. ■

Rojas Invalīdu biedrībā viesojas Saeimas deputāte Aija Barča

Tikšanās laikā Aija Barča centās atbildēt uz ikvienu klātesošā jautājumu.
D. Klaberes foto

Dace Klabere

22. septembrī Rojas Invalīdu biedrībā viesojās Saeimas deputāte, Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāja Aija Barča. Viņas darba laiks Saeimā saistīts ar pensiju, visa veida pabalstiem, veselības aprūpes jautājumiem un darba lietām.

Protams, ka visus klātesošos interesēja jautājums, kas tuvākajā laikā sagaida pensionārus. Barčas kundze paskaidroja, ka jau 3. oktobri pensionāriem vajadzētu saņemt pirmās indeksētās pensijas. Šogad pensijas palielinājusās par 2,74%. Pensiju indeksāciju piemērota visām pensijām līdz 285 eiro, sa-

vukārt pensijām virs 285 eiro, indeksēta tiks šī noteiktā summa, savukārt pārējā paliks nemainīga. Cilvēki ir neapmierināti ar to, ka valstī ir ļoti daudz cilvēku ar mazajām pensijām, bet mazās pensijas ir ļoti atšķirīgas. Maza pensija ir cilvēkam ar 10 gadu darba stāžu, un mazas pensijas ir cilvēkiem gados, kuru darba stāžs ir 45 gadi un pat vairāk. Tādēļ, kā paskaidroja Barčas kundze, ir doma, nākamgad indeksējot pensijas, pielikt klāt vēl vienu mērījumu, proti, darba stāžu. Labvēlīgā gadījumā, cilvēkiem ar lielu darba stāžu indeksējot pensijas, tās augtu atrāk, jo nav jau citi mehānismi, kā pensijas palielināt, kā vien indeksēt. Vēl viena iespēja – piemaksāt par darba stāžu līdz 1996. gadam. Bet lieta

tāda, ka krizes laikā no 2012. gada 1. janvāra, rēķinot pensijas, netiek vairs prieskaitīta nauda par darba stāžu. Protams, ka cilvēkus tas neapmierina. Viena lieta gan tikusi izlaba – pagājušajā gadā, grozot pensiju likumu, saglabāta piemaksā 1 eiro apmērā par darba stāžu tiem invalidiem, kuri sasniegūsi pensijas vecumu. Šī gada pavasarī visi šo piemaksu arī saņēma.

Barčas kundze pastāstīja arī par jaunumiem veselības aprūpē, par pagādām neskaidro veselības apdrošināšanu nākotnē un vairākem cītem jautājumiem. Pēc tam deputāte nokļuva jautājumu krustugunis, jo sasāpējušu jautājumu, kurus noskaidrot pie augstās amatpersonas, bija daudz. ■

Dzintras Žuravskas jaunā romāna atvēršana

4. oktobri, vēlēšanu sestdienā, ikvienam interesentam bija brīnišķīga iespēja piedalīties Dzintras Žuravskas jaunā romāna „Nakts mūža garumā” atvēršanas svētkos Rojas novada bibliotēkā.

„Vienas nakts garumā romānā atskatīmies uz divu māsu – Dagnijas un Jolantas bērnību un jaunību. Par to, kā viņu savstarpējās attiecības ieteikmē abu māsu un apkārtējo dzīvi. Kā izvēršas abu māsu liktenis. Dzīves grūtībās atklājas arī vecāku attieksme pret katru no māsām un Dagnija ir spiesta atskārst, ka nav bijusi „gaidītās bērns”. Vai viņa spēs pārvarēt rūgtumu un sniegt savu roku briidi, kad Jolanta atvadās no visa?” rakstīts grāmatas anotācijā.

Autore Dzintra Žuravskas atklāšanā saka atzinīgus vārdus par izdevniecības „Sol Vita” darbinieku atsaucību un mākslinieces izvēlēto grāmatas vāka dizainu. Atzinīgus vārdus par romānu saka arī divas pirmās romāna bibliotēkas eksemplāra lasītājas Regina Ģiermane un Mārīte Maurmane. Atlik vien cerēt, ka nākošais darbs, kuru saņemsim no izdevniecības „Sol Vita”, būs Dzintras Žuravskas dzejoļu krājums „Balto spārnu ēnā”. Dažus no krājumos vēl neiekļautiem dzejoļiem apvienojumā ar citākiem no jaunā romāna pasākuma apmeklētāji dzirdēja jau 4. oktobrī.

Pārējie interesiromānu iegādājās atvēršanas svētku dienā. Dažus eksemplārus vēl varat iegādāties bibliotēkā par zemāku cenu nekā veikalos. Grāmata šobrīd ļoti pieprasīta, bet, ja vēlaties to izslīt, varat pieteikties lasītāju rindā.

Dz. Žuravskas (pirmā no kreisās) ar mazmeitu Agnesi grāmatas atvēršanas svētkos.
D. Dambītes foto

Šāda rudenīga kompozīcija bija izveidota tirgus laukumā Rudē. Par tirdziņu lasiet 3. lpp.

Normunda Kučāna foto

Rojas bibliotēkā varat atskatīties vēsturē

Rojas bibliotēkā oktobrī skatāma Robina Šeiņa vaļasprieka kolekcija „Dinozauri”, kas piedāvā apmeklētājiem iespēju atskatīties uz laiku vairākus simtus miljonus gadu atpakaļ.

Dinozauri cilvēkiem vienmēr bijuši īsta mistērija. No kurienes tie uzradās? Kas ar tiem notika? Vai kādi no tiem vēl ir saglabājies? Vai tie attīstījās evolūcijas rezultātā? Vai kāds cilvēks ir redzējis dzīvu dinozauru? Pirmo reizi dinozaura kaulus atrada 1770. gadā Sentpjēra kalnā, Meistrihē, Hollandē, bet 1841. gadā Dr. Ričards Ovens izgudroja šiem neparatstajiem zvēriem kopēju terminu – „Dinozaurus” jeb „drausmīgā kīrzaka”.

Pēc lieluma dinozauri bijuši ļoti dažādi: gan mazini dinozauri vistas lielumā, gan vidēji – ponija augumā. Lielākais dinozaurus – brahiozaurus – bijis 12 m augsts un 25 m garš. Arī Robina kolekcijā dinozauru

figūriņas ir dažāda lieluma un lieliski atspoguļo, kā izskatījušies zālēdāji un kā briesmīgākie plēsēji. Šobrīd skatāmas vairāk nekā 50 figūriņas, kuras Robins sācis krāt no trīs gadu vecuma. Kolekciju pildināt palīdzējusi gan māsa, gan tētis un mamma, nopērkot un atvedot vairākus dinozaurus pat no Anglijas. Kā katrā kolekcijā, arī Robinam ir dāvinājumi, piemēram, no bērnudārza audzinātājas Muvides un cītem, kuri zina par Robina vaļasprieku.

Iztādē centāties figūriņas izvietot atbilstoši sugām, jo Robins zina katru nosaukt – ihti, tirano vai vēl kāds zaurs, bet diemžēl nevar katru bridi būt kā konsultants.

Aicinām apskatīt gan Robina izstādi, gan iepazīties ar grāmatām par dinozauriem iztādē bērnu literatūras nodaļā.

Irēna Svitīna,
Rojas novada bibliotēkas vadītāja

Ja prieķu, tad stipru kā pērkona lietu,
Ja bēdas – kā dzērvenes purvā,
Bet enerģiju un spēku ikdienas rūpēm
Pāri kā varavīksni!

Rojas Invalīdu biedrība sveic savus III ceturkšņa jubilārus:

Viju Čubu, Astridu Dunovsku, Elgu Dzeguzi, Arviudu Dambergu, Ainu Frīdenbergu, Normundu Gavaru, Austru Gitendorfi, Valiju Grīnbergu, Ernu Grīnvaldi, Ernu Indriksoni, Velitu Jaunzemī, Imantu Jaunzemī, Ausmu Jefimovu, Ainu Krontāli, Martu Lāci, Mārti Leju, Ainu Laudupi, Mārti Leonovi, Antoniju Megni, Mārti Strāderi, Māru Ščetinkinu, Mildu Strausī, Ingu Treizi, Ēriku Ulmani, Noru Ulmani, Anitu Vērdiņu, Tamāru Vītolbergu, Martu Vizumu, Almu Zariņu, Sairu Zviedri, Ausmu Zvirbuli, Daci Lagzdiņu, Gītu Strautu, Daigu Sīpolu, Vilmu Jankeviču, Renāti Žurovsku.

Rudentiņis bagāts vīrs

Dace Klabere

Silts, saulains, ar bagātu ražu un krāsainām lapām iestājies rudens. Par to, ka rudentiņis bagāts vīrs, varējām pārliecināties arī ikgadējā Rojas Jūras zvejniecības muzeja rikotajā Mikelēdienas gadatirgū. Šeit netrūka ne rudens labumu, ne pārdevēju, ne pircēju. Pārdevēju vidū manāmas arī dažas jau no iepriekšējām tirgus reizēm pazīstamas sejas. Piermēram, tirgus nav iedomājams bez dundadznieces Elmas Zadiņas izslavētajiem sklandraušiem, pūteli un lielogu dzērvenēm. Pirms gada Elmas tantes sklandrauši tika zibenigi izpirkti un daudzi palika bešā, tādēļ šogad sklandrauši cepeja bija piedomājusi pie tā, lai katrs tiktu pie kārotā garduma. Allaž cieņā bijis arī viņas gatavotais pūtelis. Tie, kas tā labās īpašības un garšu jau iepazinuši, taisnā ceļā dodas pēc jauniem krājumiem, bet allaž ir arī tādi tirgus apmeklētāji, kuri šo burvju dziru redz un garšo pirmoreiz, tādēļ Elmas tante nepagurusi atkal un atkal atkārtoti pūteļa izcelsmi un tā labās īpašības.

Noteikti un neatlaidīgi savu vietu Rojas kultūras dzīvē iekaro Rojas Invalidu biedribas ļaudis. Savas enerģiskās vadītājas Ernas Grīvaldes vadībā viņi paspēj būt visur un arī šoreiz visgarākais tirgus galds ir tieši viņiem. Uzaicinājumu piedalīties tirgū viņi uzņēmuši ar prieku un jau piekt Dienas „Stropā” tel-pās kārdinoši smaržoja prasmīgu roku septā plātsmaizes. Tās šodien ikviem bija iespēja ne tikai nogaršot, bet turpat arī norakstīt uz mēles kūstošo gardumu receptes. Bet, pirms saldajā ēdiņā nogaršot plātsmaizes, vispirms jānoņem provē gardajiem topinambūru salatiem, ar ko cienāja Astrida Āboliņa. Tādu svešārdu daudzi nebija ne dzirdējuši, par redzēšanu un ēšanu pat nerunājot. Tad ši nu bija īstā reize iepazīties ar šo,

Tirgū var ne tikai labi iepirkties, bet arī satikt sen neredzētus draugus un paziņas. Arī rojeniekam Agrim Jansonam ir daudz kas pārrunājams ar pensiņoņo ārstu Normundu Skroderu, kurš, kā smējās Agris, savulaik bijis slavens no Ģipkas līdz pat Daugavpili.

izstrādājumiem – rotaslietām, allaž izcē-lusies arī Līvia Semičenkova. Dāmām, kuras vēlas skaisti saposties, iesaku droši vērsties pie Livijas – šeit noteikti atradisiet kaut ko savam tērpam un acu krāsai piemērotu. Bet ar skaistumu vien tālu netikt, tādēļ vienalzīgi nevarēja pait garām ne veselīgām medus buriņām, ne smiltērķķu un cidoni-

stienu pārkausēšanu skaistos māk-slas darbiņos. Kā vienmēr, visdrosmī-gākie izrādījās mazie bērni. Pie mums tirgus nav iedomājams arī bez pinumiem no klūdzīnām. Arī šoreiz tie lieli izvēlē, sākot no maziem konfekšu trauciņiem līdz pat iaspaidīgiem veļas grozīm, bet man priečīgu pārsteigu-mu sagādāja visparastākie skalu grozi.

Gunita Maure (centrā) ar znotu par interesantu un pircēju trūkumu žēloties nevarēja.

Gardās zupas virēja Gundega Balode (no labās) tūdaļ visus aicinās iestipri-nāties. Viņai palīdz Laila Štāle.

Tie man atsaucu atmiņā bērnību, kad manā kaimiņu mājā tuvu un tālu iz-slavētais grozu meistars augu dienu pagalmā gatavoja materiālu un pina grozus.

Bet, kā atzīmēja pasākuma vadītāja Gundega Balode, ar tukšiem vēderiem neviens nespēj ne strādāt, ne priečāties, tādēļ visi tikām cienāti ar sātīgu un gar-

šīgu, turpat muzeja sētā tapušu zupu, par ko paldies čaklajai saimnieci Gundegai Balodei. Un nedomājiet, ka gardo zupu paēduši, visi devās mājup! Nu tikai sākās – tika atklāts šī gada pimais slēpo-šanas čempionāts, staigāšana ar koka kājām un citas lustīgas izdarības, bet pasākuma kulminācijā – Sunny Groove Dixie muzikāls priekšnesums. ■

Tirdziņā Rudē pērk, pārdod, dzied, dejo un sacenšas

Dace Klabere

4. oktobris Rudes iedzīvotājiem ilgi paliks atmiņā, jo tieši šajā dienā Rudē pirmoreiz ciema vēsturē notika īsts tirgus. Tirdziņš pulcēja simtiem apmeklē-tāju. Tas ne tikai izvilināja no mājām vai katru rojupnieku, bet tajā gan tirgotāju, gan pircēju, gan mākslinieku lomās iejutās ne tikai vietējie ļaudis, bet arī tuvāki un tālāki ciemiņi. Tirgū kā jau tirgū – tika pirkts un pārdots, ko vien sirds kāro. Rokdarbi, pinumi, medus, stikla izstrādājumi un dažnedažādi kārumi piepildīja tirgus placi pie vies-nicas „Rojupe”. Pie Oskara Mitenberga ražotās zivju produkcijas pat izveidojās rinda un viņa ražotās delikateses bija uz izķeršanu.

Visi, kuri juta izsalkumu, to remdēja ar turpat uz vietas gatavotiem hot-dogiem, kuri izrādījās tik garši, ka nevienam nevērās mute norādīt uz to neveselīgumu. Un kā tu neiestiprināsies, ja tirgū jāpavada tik daudz stundu? Patiesībā jau tirgošāns bija tikai maza sastāvdaļa no visām šeit notikušām aktivitātēm. Kā atzīmēja viena

Mazā meitenīte nodod žūrijas vērtējumam savu sapucēto mammu.

no galvenajām svētku organizatorēm Jolanta Viksne, tirdziņš izvērtās par tādiem kā maziem dziesmu un deju svētkiem. Skatītāji ar sajūsu uztvēra Valdemārpils vidējās paaudzes deju kolektīva „Krišjānis” uzstāšanos, ļoti priečēja arī rojenieku Viktora Poremska, Ivetas Akmeņlaukas, Arvja Podiņa, Kristines Afanasjevas, Sintijas Lorences

un „Rūķu” dāmu uzstāšanās. Un, protams, ka visiem sirdis sildja arī mūsu nākamās paaudzes – Rojupes PII „Sau-lespuke” mazuļu priekšnesumi. Paralēli tam visam – sveču darbniča, bērnu zi-mējumi uz asfalta, ģimeņu sacensības utt. Ģimeņu sacensībās mammas greba kīrbjus, tēti sacentās garšīgākā šašlika cepšanā, bet bērni nesa olas karotēs un

Tas nebija tirgus parastā izpratnē – tā bija ciema iedzīvotāju dzives un kopā sanākšanas baudīšana.

Normunda Kučāna foto

pucēja savas mammas, kuras pēc tam atrādījās bargai, bet godīgai žūrijai. Katrs, kurš vēlējās, varēja šeit atrast sev tukamu atrakciju, bet vecākās paaudzes cilvēki vienkārši sēdējuši pie galddiņiem un vērojuši notiekošo. Liela bijusi vil-šanās, kad septiņos vakarā pasākums slēgts, jo daudzi domājuši, ka likumsa-karīgi tagad vajadzētu sekot ballei.

Tā nav dzīve, tas ir kino

Dace Klabere

Augustā sākās Lailas Pakalniņas jaunās spēlfilmas „Ausma” filmēšana. Sākta Polijā, filmas uzņemšana turpinās Rīgā un Kurzemes pusē – Talsos, Vandzenē, Dižstendē, Laucienē, Valdemārpili un citviet. Filmas pamatā ir stāsts par vērtībās apjukušu pasaule nesenā pagātnē – padomju laikā, kad dzīves principu vārdā gan pieaugašie, gan bērni zaudēja orientierus un idejas vārdā dēls spēja nodot tēvu, bet tēvs – dēlu. Filma ir Latvijas un Polijas kopražojums un tās mākslinieks ir rojeniekiem labi zināmāis Jurģis Krāsons.

Filmēšanas procesā bija iespēja piedalīties arī vairākiem desmitiem vietējo iedzīvotāju, un šo iespēju izmantoja arī gīpceniece Ieviņa Svitina. Stāsta Ieviņa.

Filmēšanas notika no astoņiem ritā līdz pat deviņiem vakarā. Darbs nebija grūts, bet atbildīgs gan. Tēloju kolhoznieci – tiku ie-tērpta noplisušos svārkos, galos, ap galvu lakačiņš. No paša rīta

mūs nogrimēja, bija jānotira nagu laka, acu tuša. Kad bijām sapu-cētas, mums ar grābekļiem rokās bija jājet uz rudzu lauku. Protams, ka pirmajā piegājienā nevienna epizode neizdevās, viss tika filmēt vairākkārt. Vienā no epizodēm staigāju ar tikliņu, kurā ir tukšās pudeles – šo epizodi filmēja visīlgāk. Šī bija iespēja redzēt, kā tas viss notiek. Vienalga – list lietus vai spid saule, ej pa dubļiem vai cietu pamatu – filmēšana netika pārtraukta. Bija ārkārtīgi interesanti vērot visu notiekošo, arī to, kā strādāja profesionāli, piemēram, Rūdolfs Plēpis. Masu skatos piedalījās daudz cilvēku, katram no mums bija sava numuriņš. Man bija 43. numurs un jau nogrimēta, ar visu numuriņu tiku arī nofotografēta. Šī bija iespēja kaut maz-liep pāvērot filmēšanu no otras puses. Interesanti, ka visa filmēšana notika burtiski dažos metros, bet filmā liekas, ka apkārt ir lieli pla-sumi. Filmēšanas laikā nedrīkstēja sarunāties, bija jābūt absolu-tam klusumam, satiksme uz ceļa tika apturēta. Lija lietus, bija auksti, bet tas netraucēja ne filmēties pašai, ne vērot notiekošo. Kaut arī mana pieredze filmas uzņemšanas procesā ir tikai vienas dienas garumā, tagad uz to visu skatos pavism savādāk. „Tā nav dzīve, tas ir kino”, smejas Ieviņa.

Kolhozniece darbam gatava. Ieviņa atceras, ka šādos ratos bē-nībā braukusi ne reiz vien.

Albuma foto

